DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

ABSCESSU BURSALI.

DISSERTATIO

MEDICA INAUGURALIS,

SISTENS OBSERVATIONES AD

ABSCESSUM BURSALEM

PERTINENTES,

APUD INTERROGATIONEM PUBLICAM, PROLOCUTAS
ET SUSTENTATAS, DIE JULII 11, A. D.
1801, HABITAM.

QUAM,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex auctoritate Reverendi Josephi Willard, S.T.D. LL.D. Universitatis
Harvardianae Praesidis, et Honoratorum et Reverendorum
Curatorum et etiam Senatus Academici consensu;
nec non Institutionis Medicae decreto,

PRO GRADU DOCTORATUS, ERUDITORUM EXAMINI

SUBJICIT

GULIELMUS INGALLS,

Massachusettensis.

EDITIO NOVA, PRIORIBUS EMENDATIOR.

BOSTONII:
EXCUDEBANT T. B. WAIT ET SOCII.
1810.

"UNIVERSIS,

UBICUNQUE TERRARUM,

HUMANITATIS CULTORIBUS,

REIQUE PUBLICAE LITERARIAE

FAUTORIBUS,"

TENTAMEN HOCCE MEDICUM

Ea, qua par est, observantia,

D. D. D. C. Q.

GULIELMUS INGALLS.

Penes unumquemque semper fuerit, et quacunque de re scripturum, sermone uti simplice et perspicuo, quicum contentus esse debet; non enim credo cuiquam nunc fas esse optimos et elegantissimos proprius attingere scriptores.

Glutinosi vocantur humores qui varia corporis cava irrorant.——Omnis vero humor jam secretus, vel natura, vel morbo, plus minus resorberi potest, et in sanguinem redire, eundemque nonnihil corrumpere, et tum forsitan per organa non sua rursus secerni, vel saltem transire. Gregory.

DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

ABSCESSU BURSALI.

Bursae mucosae apud anatomicos recentiores vocantur sacculi membranacei et clausi qui in vicinia partium frictioni subjectarum jacent. Aliae inveniuntur ubi tendines, pariter atque ossa, inter se invicem atterunt; aliae inter musculos et tendines sunt interpositae, ac inter hos et ossa ceu ligamenta capsularia. Musculos non penitus amplectuntur; sed tantum eas quae se mutuo tangunt partes vestiunt. Secernunt limpidum glutinosum qualis juncturarum cava irrorat humorem, cujus usus est suas internas, ad motum musculorum faciliorem reddendum, et, in genere, molestas consecutiones quae alioquin nimio ab attritu oriri possent praevertendas, superficies oblinire. Nusquam existunt nisi in extremis: et in numero sunt centum et quadraginta; scilicet in utroque superiorum triginta et tres, inferiorum autem triginta et septem.

Bursae mucosae, quibus tituli quoque "bursarum tendinibus subjectarum, et sacculorum mucosorum" imponuntur, una cum aliis membranis inflammationi obnoxiae sunt; et illinc abscessus bursalis, morbus interdum periculosissimus, ortum ducit. Quem morbum delineare, ejusque phaenomena paucis recensere, hujusce dissertatiunculae erit negotium. Hoc fortasse a casu subsequenti narrando apprime effici possit.

In autumnitate * homo, annos ad viginti duo natus, corpore bene constituto praeditus, cujusque modus vivendi liberalis fuit, ad meum consilium de morbosa coxae affectione petendum, ad me venit. Ex ejus inflatione, diuturnitate doloris, calore praeter naturam per totum membrum diffuso, et facultate quae aegro adhuc constitit suas res usitatas laboriosasque peragendi, conjectatum fuit, suppurationem valde profundam eventum mali fuisse futurum.

Ea medendi ratio, quae morbi progressum maxime interrumpere spectaret, est commendata; diaeta videlicet admodum antiphlogistica, vesicatoriaque ad coxendicem morbosam subinde admovenda. Sic, emplastro epispastico apposito, inflammationis vis dolorisque severitas, tum remissa tum mitigata est. Hic autem non silentio praetereundum, aegrum me raro videre; eumque non omnibus meis normis obsequi. Nihilominus paulo post, impositu vesicatorii unici facto, morbus, omnibus cujus indiciis magna ex parte imminutis, genu solum occupavit. Etiamsi et hujus articuli dolor, et tumor cuti concolor, morbum hydrarthrum fuisse rheumaticum nunc indica-

* A. D. 1797.

vissent; extuberatio tamen * inter femoris ossis condylum internum et patellam, paulo mox intercedens; et pus in eadem, digitis palpatum, cedens, sensumque liquidi subtus moventis praebens; rem fuisse abscessum satis superque demonstraverunt. Qui abscessus usque ad ver, angore incomitatus, neque ullo repentino corporis tumultu stipatus, ingravescere non cessabat; cuique tunc temporis aspectus fuit plurimum formidandus.

Cum ver aliquatenus esset consumptum, medicorum convocatorum consultationem habendi, de morbo tanti momenti, exitusque tam incerti, libertas fuit meo rogatu concessa. Omnes inter medicos, consultatione facta, consensum est, ut quicquid in tumore contentum evacuaretur. Ab suo consilio igitur tumor lanceola pro abscessu fuit in obliquum ita incidendus, ut plaga pendula cum parte fieret; per cujus os quaecunque puris copia, nullo aere circumambiente in ejus cavum interea temporis admisso, emitti posset.

Propter modum inaequalem, quo pus, eo agitato, nunc huc nunc illuc fluxit, perspicuum fuit, ut in cystidibus esset inclusum; postea autem, tumore rescisso, eum de quibusdam qui sibi invicem adjunxerunt sacculis esse conflatum, atque fuisse bursalem quoque, certius factum est; nam tantum unum iter, inter sacculos internos et externos per parvulam

* Nonnihil usus tamen his in rebus hanc iis mollibus qui non raro sunt hydrarthri indices tumoribus extuberationem dignoscere est postulatum; quandoquidem Chirurgus spectatissimus ac solertissimus eandem fuisse strumosam genu inflationem declaraverat, ideoque necessarium esse, ut membrum morbosum amputaretur.

ante os femoris aperturam, est repertum; atque horum sacculorum situs, cum eo bursarum mucosarum apud hodiernos descriptarum, examussim congruit. Omnibus ex quibus morbi diagnosis fuit tandem in promptu.

Ob vastam intumescentiae molem, arteriae pulsum insigniter formicantem, enervatumque corporis statum, prognosis reddita est valde incerta et quidem infausta. Non omittendum vero, ut musculi femorales summum robur post operationem retinentes, et aegroti corpus natura bene constitutum, ejusdem exitum pollicerentur aliquanto meliorem.

Propter auxilium admodum magnum, in similibus rebus, aeris ruri salubritate deducendum, domicilium, quod non procul abfuit a Bostonio, elegimus; ubi operatio, sub auspicio viri * sua arte praeclari, est instituta.

Incisura, de qua supra diximus, utrique coxae lateri facta est. Materia e plaga externa sine impedimento effluxit; ejusdem iter vero per internae ostium lymphae coagulatae corpore est obturatum. Obex fuit tantus, ut opus esset ad scalpello plagam ampliandam, priusquam poterat exhauriri materies, quae fuit puri non penitus concocto simillima, et tres ad minimum * libras pendebat. Postea, ad musculos invalidos suffulciendos; ad aera circumambientem excludendum; adque partium dimotarum adhaesionem adjuvandam; membrum totum lanea fascia vini gallici spiritu madefacta praeligabatur.

* Johannes Warren, Anatomes et Chirurgiae Professor, vir ille clarissimus, qui a proprii sui ingenii vigore ad usque altissimum gradum in re medica caeterisque artibus et scientiis attigit.

† Quidam adstantium totum sex, et ultra, libras pependisse existimaverunt.

Detractationem tanti ex apostemate juxta magnam femoralem arteriam collocato puris magnum tumultum in totum corpus esse allaturam, luculenter patet; atque nullam attentionem ad corporis constitutionem sustinendam remitti oportere, ut haec ab mali tam gravissimi effectibus se recuperaret.

Accidit ideo, ut, abscessu aperto, gangrena primum, aegrum cita morte rapere minaretur; deinde febris hectica, eundem lenta tabe consumere.

Quia eadem fere remedia postulat et universalis et localis quae hos morbos et praecedit et comitatur debilitas, nulla symptomatum alterutri peculiarium ratione habita, tres nunc memorandas indicationes curatorias selegimus.

1. Scilicet ad periculum praecavendum, quod, ex invalido musculorum femoralium statu, enasci posset; 2. imminutis corporis habitus viribus; atque 3. irritabilitate morbosa. Quae absolutae sunt.

I. A femoris musculis, iis fascia spiritu gelido madefacta constrictis, sustentandis, eo quod nisus suarum particularum in contactum adjuvaretur.

II. Ab incisurae labia sejungendo, penicillo in plagam indito, eo quod et pus corruptum et aer putridus effluerent.

III. A sulphatem sodae et pulvem radicis rhei palmati adhibendo, eo quod alvi constrictio solveretur.

IV. Ab haec medicamenta, prout usus postulaverit, adhibendo, vinum, nempe, pulvem corticis cinchonae rubrae, opium, tincturam opii camphoratam, decoctum radicis aristolochiae serpentariae, cum tincturis tonicis et astringentibus; atque victus et

levis et nutrientis rationem praescribendo; eo quod cum habitus corporis valesceret, tum ejus irritabilitas nimia mulceretur et compesceretur.

Haec methodus medendi exitum habuit felicem. Cujus potestati paulatim morbi indices succubuerunt; atque sanatio, octo septimanis non prorsus praeteritis, est perfecta.

Liceat nobis forsitan, ut pauca, de quibus hactenus scripsimus, notare aggrediamur.

1. Alvus fuit primo astricta, quae vix tandem solvi poterat. Quod attribuendum est, partim mutationi subitae tum e diaeta nimis excitante ad victus regimen nonnihil antiphlogisticum, tum ex nimio labore ad otium; partimque corporis conflictui quem operatio civerat.

2. Licet astringentia, tonica, antispasmodica, opium revera, large exhibita fuissent; appetentiae dejectio tamen, inquietudo, immodici nocturni sudores, tussicula, accessus febris, sua ex facultate vehementer infirmitante, infaustum morbi exitum minari perstiterunt. A qua doctrina haec res est exponenda pro certo affirmare nequeo, certo autem certius est, triste hocce spectaculum, tinctura opii camphorata administrata, feliciter mutari. Prima hujus medicamenti portio, incantato similis sive instar nepenthis Helenae, suo functa est officio. Sudores repressit; somnum induxit; atque vires exinanitas refecit. Totam remedii specialis efficaciam habuisse visum est. Postea non omnino opus erat quivis alio medicamento; etenim aeger e morbo vires tam celeriter redintegrabat, ut ipse postea aliquanto suas res pristinas in se rursus susciperet.

3. Non omnino omittendum, ut, dum convalescebat aegrotus, extuberatio mollis et dolor suo genu, inter femoris ossis condylum internum et patellam, denuo insederint; et pus, majori copia secretum, interno e vulnere copiosius emanaverit; aditu vero ab inflatione ad orificium incisura factum indagato, una circiter humoris limpidi glutinosi uncia exprimebatur: sanatio postea assidue progrediebatur; et membrum demum evadebat ita validum, ut ipse hodie integro ejusdem usu fruitur.

Nihil, quod ad hoc malum attinuit, operationem incisura pendula cum parte patrasse retulerat; nam necesse fuit partem pendulam, ut supra diximus, aperiri, ne, hac occlusa, coiret vulnus, et inde puris corrupti aerisque putridi emanationi esset impedimento. Verumtamen plagae cujuslibet, pariter ac incisurae pendula cum parte, labia, cum se mutuo tangant, prima chirurgorum intentione quavis in parte, qua vis vitalis musculorum foret tanta, quanta hic fuerat, adhaerere vellent.

Princeps hujusmodi operandi propositum mihi fuisse videtur, ut pars abscessus permagni fluidi, nullo aere ambiente in ejus cavum simul admisso, detrahi posset; (quippe aer, ut inquiunt medicinam facientes, non solum ad resorptionem intendendam, semper spectat; sed etiam ad secretionem puris augendam, adque hoc revera corrumpendum;) tunc pars pendula erat tam arcte claudenda, et partes, distentione infirmatae, fascia tamdiu praeligandae, dum hae satis vigoris recuperarent, eo ut ad operationem iterandam expediretur: quae iterum iterumque erat eousque repetenda, donec moles abscessus esset tam

diminuta, ut hic, sine ullo funestorum qui a suppuratis praegrandibus semel et simul evacuandis aliquando proveniunt effectuum, latius rescinderetur.

Facultas vero pus, in abscessu, secernendi est minor, et potestas idem resorbendi major, antequam aer intra ejus cavum introit. Hoc ascribendum est viribus adventitiis, musculosis tumoris fluido quam plurimum distenti parietum fibris, allatis. Nam, subducente hac distentione, vasa solvuntur exhalantia, et puris affatim effundunt; (quam autem illa minus plus relaxantur, tam hoc fit minus plus laudabile;) pariter atque vasa resorbentia infirmantur et suam vim resorbentem amittunt; atque nisi aeri ambienti insit quaedam propria vires cum exhalantibus resorbentibusque communicandi facultas, sequitur, secretionis vim, postquam aperitur abscessus, augeri, et resorptionis diminui. Aer ambiens verum, ad humani corporis calorem, viventi fibrae in pneumatosi puta et aliis morbis, est prorsus innoxius ac haud irritans; nobis ergo videtur, ejus facultatem vasa aut exhalantia aut resorbentia irritandi levissimi esse momenti. Exinde, ut tum accrescat puris, in recisso abscessu, secretio, tum decrescat resorptio, deduci possit.

Hanc doctrinam, ut febris hectica nempe ab resorptione pendat, opinioni stabilitae repugnare, haud sum ignarus. Haec opinio verum, ut puto, ejus antiquitati magis debetur sanctionique apud eruditos ei datae; quam suae cum oeconomiae animalis legibus congruentiae. Re denique observatione constante et diutina explorata, colligere fas est, ut opinor, ut omnia febris hecticae phaenomena, potius

exinanitione et exinde irritabilitate nimia, quam resorptione morbosa, originem educere exponantur. Fatendum quidem, ut extent exempla puris absorpti, in abscessu; sanguinis in venas effusi, in contusione; humorisque distillati, in hydrope; attamen fere accidit, ut nulli morbosi effectus ab his in corpus adferantur, nec etiam ullus tumultus. Si, in hujusmodi sermone, nobis hunc digressum ulterius extendere liceret, theoriam hodiernam, ad febris necticae phaenomena explicanda, non resorptionis morbosae auxilium poscere, forsitan demonstraremus. In praesentia nos decet, ut ad rem investigandam et perscrutandam omittamus.

5. Abscessus bursalis non solum in uno sacculo, sed multis, contineri potest. Cum suppuratio in una bursarum mucosarum semel obveniat; pus, priusquam erumpit, vel in sacculos continguos semet insinuare possit, vel in partes, ubi bursae sunt non valde manifestae: quoniam est fluidi, quoquoversum premere, et assidue penetrare in partes quae suae distentioni minus resistunt. Hoc in modo, immodica abscessus, de quo tractamus, magnitudo, ac ejus forma, quae tumori de cystidibus conflato fuit haud absimilis, explanandae sunt.

6. Abscessus bursalis noxa externa oriri possit.

7. Bursae, pari fere ratione ac pleura, inflammationi, pyrexia comitatae, sunt subjectae. Solum, per totum indiciorum singulae male se habenti membranae propriorum decursum, etiamque in methodo medendi, discrimen, notatu dignum, hac

a re proficiscitur; ut haec, partes quae ad vitam magis necessariae sunt, quam illae, circundat.

8. Ut praevertantur infelices qui de bursarum mucosarum vitiis nasci possint effectus, nobis confugiendum est, ad opem, ut res postulet, venaesectionis, laxativorum, sudorificorum, ad inflammationem universalem, vel febrem, discutiendam; atque, ad inflammationem localem reprimendam, sive cutem incidere ac cucurbitulas accommodare, sive sanguisugas vel hirundines admovere, primum oportet; deinde, inflammatione aliqua ex parte repressa, vesicatoria imponere. Cum enimvero abscessus jamjam existit, opus est, ut quicquid in eo contentum foras ejiciatur. Ratio, qua peragendum est, nullo modo tanti est ponderis, quantum, ut ea quae morbi medelam retardarent submoveantur, atque ea quae aegrotum ad sanitatem redigerent medicamina administrentur.